

WYCIĄG Z PROTOKOŁU

Dnia 4 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kapiński (przewodniczący)

SSN Małgorzata Bednarek

SSN Adam Roch (sprawozdawca)

Protokolant Weronika Woźniak

Przy udziale Prokuratora Prokuratury Krajowej Anety Orzechowskiej

Sprawę wywołano o godzinie 11:42

Sąd postanowił:

na podstawie art. 531 § 1 i 3 k.p.k. i art. 432 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. pozostawić bez rozpoznania kasację wniesioną przez obrońcę skazanego K. W.

UZASADNIENIE

Ze względu na skuteczne złożenie przez skazanego oświadczenia o cofnięciu wniesionej przez obrońcę kasacji (k. 20 akt SN), jak również uwzględniając fakt, że w sprawie nie zachodziły przyczyny wymienione w art. 439 k.p.k., kasacja – na podstawie art. 531 § i 3 k.p.k. i art. 432 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. – podlegała pozostawieniu bez rozpoznania.

Analizując przy tym możliwość zaistnienia w sprawie przesłanki z art. 439 k.p.k. Sąd Najwyższy miał w polu widzenia fakt rzeczywistego nieogłoszenia wyroku wydanego przy pierwotnym rozpoznaniu sprawy w postępowaniu odwoławczym przez Sąd Apelacyjny w Łodzi (dokonanego z błędnym zastosowaniem art. 100 § 1a k.p.k.) oraz fakt, że okoliczność ta nie została dostrzeżona przez Sąd Najwyższy uchylający powyższy wyrok do ponownego rozpoznania (sygn. II KK 22/21).

Trafnie Sąd Najwyższy przyjmuje, iż „można wyróżnić następujące warunki wydania wyroku:

- 1) narada;
- 2) głosowanie;
- 3) sporządzenie wyroku na piśmie;
- 4) podpisanie wyroku;
- 5) ogłoszenie wyroku” (postanowienie z 19 stycznia 2012 r., I KZP 19/11, OSNKW 2012, nr 1, poz. 3).

Do stwierdzenia więc, że mamy do czynienia z wyrokiem, niezbędne jest spełnienia wszystkich wyżej wskazanych czynności związanych z wyrokowaniem. Nieprawidłowe zastosowanie innych niż ustna form do ogłoszenia wyroku wydawanego na rozprawie oznacza, że do wydania takiego orzeczenia *de iure* nie doszło. Naruszenie art. 418 § 1 w zw. z art. 100 § 1 k.p.k. poprzez ich niezastosowanie i błędne zastosowanie art. 100 § 1a k.p.k. stanowi naruszenie przepisów prawa procesowego, które powoduje, iż nie dochodzi do wydania wyroku, pomimo uprzedniego odbycia narady, przeprowadzenia głosowania, sporządzenia dokumentu na piśmie i jego podpisania. Zaniechanie ustnego ogłoszenia wyroku wydanego na rozprawie, wywołuje taki jedyny możliwy skutek, że należy uznać, iż do ogłoszenia wyroku nie doszło (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 marca 2022 r., I KZP 8/21, OSNK 2022, nr 3, poz. 8).

Sporządzenie wyroku na piśmie i publiczne jego ogłoszenie są warunkami jego istnienia w obrocie prawnym jako dokumentu procesowego. Nie dochodzi do tego w wypadku, gdy wyrok nie został sporządzony na piśmie, a jego treść została odczytana z ekranu komputera albo został sporządzony na piśmie, ale nie ogłoszony. W takiej sytuacji wyrok w sensie prawnym nie istnieje (*sententia non existens*). W doktrynie przyjmuje się, że „nieogłoszenie wyroku jest poważnym naruszeniem przepisów.” (R. A. Stefański, S. Zabłocki, *Kodeks postępowania karnego. Tom. III*. Warszawa 2021, s. 1181-1183).

W takiej sprawie także wniesienie kasacji jest niedopuszczalne z mocy prawa, ponieważ nie istnieje substrat zaskarżenia, nie ma prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie, jak wymaga tego przepis art. 519 k.p.k. Powoduje to konieczność pozostawienia na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art.

530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 519 k.p.k. i art. 429 § 1 k.p.k. wniesionej kasacji bez rozpoznania. W zaistniałym układzie procesowym rozprawę odwoławczą należy zatem prowadzić od początku, zaś sędziowie orzekający poprzednio w sprawie podlegają wyłączeniu na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. (K. Eichstaedt [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany*, red. D. Świecki, LEX/el. 2022, art. 418).

W ramach niniejszej sprawy takie odrębne postępowanie odwoławcze przeprowadzono, choć ani z powodu nieistnienia wyroku sądu odwoławczego, ani z powodu umorzenia postępowania kasacyjnego. Po powtórным przeprowadzeniu postępowania apelacyjnego i prawidłowym wyrokowaniu oraz po wydaniu wyroku uchylającego (nieistniejące orzeczenie) co do zasady powyższe okoliczności mające destrukcyjny charakter wobec postępowania zniknęły. Kwestie te, pomimo oczywistych błędów proceduralnych nie stanowią w chwili obecnej żadnej z bezwzględnych przyczyn odwoławczych.

Sąd Najwyższy dostrzega, że ponowne procedowanie przez sąd odwoławczy nastąpiło z błędnym, w realiach sprawy, zastosowaniem ograniczeń wynikających z ograniczeń narzucanych ponownemu rozpoznawaniu sprawy w myśl art. 442 § 1 i 3 k.p.k. i art. 443 k.p.k., tym niemniej nie są uchybieniami, o których mowa w art. 439 k.p.k. Niewątpliwie można by je rozważać w kontekście rażącego naruszenia prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, to jednak przy braku podniesionego w tej części zarzutu, oświadczenie skazanego o cofnięciu kasacji należało zaakceptować.